00000562

I. évfolyam 1894. Csütörtök, október 25. 85. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.

Előfizetési ár: Egész évre . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.

A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknél engedmény

Keresztény politika.

(b. g.) Ugy tetszik, hogy a legujabb theoria szerint kormány és állam egyet jelentenek, ugy tetszik, hogy a kormány nem eszköz többé magasabb célok szolgálatában, — hanem öncél.

Élénk emlékezetünkben vannak még a liberális párt vezérének nagyon is jellemző szavai, ki Nagyváradon, nagy publikum előtt, ugyszólvan egyetlen fontos dolognak tartotta a liberális párt erősbitésének szükségességét. Az egyházpolitika hozhat beláthatatlan zavarokat, gazdasági mizériák fenyegethetik a népet koldusbottal, az országot válsággal, a korrupció még mélyebbre bocsájthatja az ország testébe polipkarjait, az ország a szabadelvü rendszer lábai előtt heverhet megtépett testtel, — csak a liberális párt maradjon erős s legyen még erősebb, hogy élvezhesse azt a kéjt, mit a hatalom és dicsőség nyujt! Ime az önzés morálja mely a személyes érdekek elvén nyugszik!

Ez csak Vulkanus szincerizálása volt, de elárulja azt is, hogy mily gondolatok vezérlik a többi ciklopsokat, s mily eszmék uralkodnak a közönséges halandók szemei elől eltakart mühelynek benső rejtekében! Egyébként nyilvános cselekedetekből is olvassuk, hogy a szabadelvü rendszer önmagát tartja a létező dolgok középpontjának és sajnosan vagyunk kénytelenek tapasztalni, hogy érdekeit semmiért fel nem áldozza, de ezekért mindent. — Ilyen módon a társadalmi béke lehetetlensége önmagából következik, mert az állandó mizériáktól eltekintve, megszünik a rend, a szabadság pedig puszta elvont fogalommá válik, holott valóságnak kellene lennie.

Rend és szabadság kell nekünk, de e kettő harmóniában, ugy, hogy a legnagyobb szabadság mellett a legnagyobb rend érvényesüljön. Kétségkivül ez a társadalmi és politikai élet ideálja.

Mindenképen dicsérendő azoknak eljárása, kik ezen ideál megvalósitását óhajtják és akarják. Nagyon természetes tehát azon törekvés, mely a mostani liberális rendszer megdöntését akarja, mint a mely rendszer ezen ideál realizálásával diametrális ellentétben áll, s mely tényleg meghasonlásba hozta az embereket nemcsak egymással, hanem önmagukkal is.

És mivel a keresztény mozgalom célja elérésére törvényes eszközökkel él, s mivel igazán nemes eszmék lelkesitik, nem kell attól félnünk, hogy háborut fog bevinni az emberek közé, mert akit igazán nemes elvek hevitenek, az tiszteli a máséit, és meg nem sérti azokat; — mig aki csak önmagának, önmagáért él, akiben az önzés szenvedélylyé vált, az ellensége mind annak, a mi ezen szenvedély kielégitéséhez nem járul.

Azt pedig bizonyitanunk nem kell, hogy az eszmékért való igaz, őszinte lelkesedés, elvek szeretete. ismeretlen fogalmak a liberális pártban. Csak fel kell ütnünk két évtizednek történelmét s olvashatunk szegre akasztott elvekről, félre dobott meggyőződésekről, melyeket eltemettek, vagy életre hoztak a szerint, a mint lábok alatt a talaj erősebb vagy gyöngébb volt, tekintet nélkül a haza igaz érdekeire.

Összegezve a mondottakat: Ha káros lenne a keresztény mozgalom eredménye, a kormányt és pártját érné a felelősség, mint a ki oka az okozatnak.

Nem lesz azonban káros, mert az olyan mozgalom, mely törvényes alapon, törvényes eszközökkel, az országnak keresztény szellemben való fokozatos fejlesztését tüzi ki végcélul, — csak üdvös lehet. Mindenesetre fölényben van a mostani rendszer fölött, mert erről már biztosan tudjuk, hogy rest, mig amattól sok jót remélhetünk

Azon megnyugtató és felemelő meggyőződéssel sorakozhatunk tehát szent ügyünk mellé, hogy a keresztény zászlónak diadalra segitése nem csak megengedett és nemes cselekedet, hanem hazafias kötelesség is.

— **A második tárgyalás.** A főrendiház három egyesült bizottsága október 29-én, hétfőn délelőtt 11 órakor ülést tart. A tanácskozás tárgyai „A vallásszabad gyakorlatáról" és „Az izraelita vallásról" szóló törvényjavaslatokra vonatkozó képviselőházi viszonüzenetek tárgyalása. *A főrendiház plenuma a két javaslatot* — mint a vasárnapi udvari fogadóestélyen beszélték — *november 6-ika, 7-ike táján fogja tárgyalni.* Ezzel kapcsolatban megemlitendőnek tartjuk, hogy a főrendiház egyházpolitikai ellenzékének számos tagjához értesülésünk szerint a következő levél érkezett:

A kormány és képviselőház eljárása azon keserü feltevésre kényszerit, hogy a ház méltóságára való minden tekintet nélkül, a főrendek által meg nem szavazott egyházpolitikai javaslatok késedelem nélkül és változatlanul *vissza fognak küldetni.*

Mind azokhoz, mik a főrendek elutasitó szavazatát indokolhatták, még az is járulhat, hogy ezuttal a helytállásra *önbecslésünk* is kényszerit.

Nem felületes és önző vagy mulékony érdekek, nem is csupán az emberi ész, de a *hitbeli meggyőződés* sugalta eljárásunkat. Erről lemondani annyi volna, mint saját magunkról lemondani.

Felkérjük tehát elvbarátainkat, hogy a legközelebbi főrendi ülésekre annál inkább megjelenni szivesked jenek, mert ezuttal a tárgyalás csak igen rövid időt fog igénybe venni; az pedig, hogy többségben legyünk, ügydöntő fontosságu.

Az ülés határideje a lapokból amugy is megelőzőleg egy két nappal kiolvasható; ha mégis tisztelt barátaink részletesebb értesitést óhajtanak, azzal felhivásuk folytán, mindég szivesen fogok szolgálni.

A gyülést megelőzőleg Esterházy Miklós Móric barátunknál találkozunk esti 8 óra után.

Esterházy Miklós Móric gr. Zichy Nándor gr.

Kultuszügyi kérdések.

(?) A képviselőház pénzügyi bizottsága már napok óta tárgyalja a jövő évi költségvetést. Letárgyalta már a legtöbb tárcát, melyeket a liberális többség készségesen meg is szavazott, kedden pedig a vallás- és közoktatásügyi költségvetést vette tárgyalás ala. A tárgyalás folyamán több oly neveze-

Mai lapunk 6 oldal.

00000563

tes mozzanat merült fel, hogy lehetetlen ezeket szó nélkül hagyni.

Fenyvessy Ferenc előadó mindjárt e tárca központi kiadásai tételénél felvetette a *kongrua* és a *kath. autonómia* kérdést és sürgette a minisztert, hogy ez utóbbival a képviselőház értelmében mielőbb foglalkozzék.

A felvetett kérdésekre a kormánynak két tagja is válaszolt: Eötvös Loránt báró kultuszminiszter és Wekerle Sándor kormányelnök. De hogyan válaszoltak? Üres frázisokkal, melyeket e két kérdés ügyében már számtalanszor hallottunk s a melyek ujra meg ujra bizonyitják, hogy a liberális kormány a legnagyobb jóakarattal viseltetik a zsidók iránt és cseppet sem törödik a katholikus vallással, azon vallással, melyet koronás királyunk is vall s a melynek hivei Magyarországon abszolut többségben vannak.

A *kongruára* nézve azt mondta Eötvös br., hogy már a legközelebbi napokban megteendi az összeirásra vonatkozó intézkedéseket. De hát efféle nyilatkozatokat hallottunk már Csáky gróftól is, a nélkül, hogy Csáky gróf csak egy lépéssel is vitte volna előbbre a kongrua kérdés megoldását. A püspöki karnak s a szerzetesrendeknek erre vonatkozó javaslata, tervezete már készen áll. Miért nem tesz tehát az ügyben már valamit a kultuszminiszter is, a magyarországi r. kath. egyház koronás kegyurának vallásügyi megbizottja? Vagy talán ugy fogja fel a t. kultuszminiszter ur ebbeli hivatását, hogy a kath. egyház jogainak csorbitásához ő is hozzá járuljon? Ne igérgessen a miniszter ur, hanem cselekedjék. Ha a püspöki kar megtette kötelességét a kongrua ügyre nézve, megteheti a vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

Még érdekesebbek az *autonómiára* vonatkozólag tett miniszteri nyilatkozatok. Eötvös br. azt mondta, hogy „a kath. autonómiára vonatkozólag elvállalt kötelességének, igyekezni fog lehetőleg mielőbb eleget tenni" s mikor Horánszky Nándor azon óhaját fejezte ki, hogy a kedélyek megnyugtatására mielőbb konkret lépéseket kellene tenni a kath. autonomia kérdésében, Wekerle azt válaszolta, „a kormány a kath. autonomia kérdésében tett kijelentéseinek alapján áll most is s ő megteendi erre nézve a szükséges lépéseket minden késedelem nélkül, mihelyt ez azon cél kockáztatása nélkül melyre Horánszky utal, lehetségessé válik." Nem tudnók, mit jelentsenek ezek a homályos szavak, ha Széll Kálmán nyomban Wekerle felszólalása után el nem vállalja a kommentátor szerepét és ki nem jelenti, „hogy az egyházpolitikai kérdések megoldása előtt nem lett volna tanácsos sem a kedélyek nyugalma szempontjából a kath. autonomia gyakorlati megoldásába nyulni, s hogy az egyházpolitikai kérdések megoldásával elérkezik annak ideje."

Mi e szavakból két következtetést vonunk le. Az egyik az, hogy a kormány az egyházpolitikai javaslatok tárgyalása előtt nem mert az autonomia megteremtéséhez fogni, mert tudta, hogy mihelyt megvan az autonomia, elveszti a kormány a vallási ügyeinkre gyakorolt eddigi szellemi és anyagi befolyását, minek következtében a független autonomiával biró katholikusok sokkal vehemensebb és eredményeikben sokkal veszedelmesebb támadásokat intézhettek volna a liberális egyházpolitika ellen, mint a minőket ez ellen amugyis intéztek és intézni fognak.

A második következtetés, melyet Széll Kálmán szavaiból vonunk az, hogy a kormány a jövőben sem akar az autonómia kérdésével komolyan foglalkozni. A kormány Széll szerint majd az egyházpolitikai kérdések megoldása után fog hozzálátni az autonomiához. De hát mikor fog beállani a megoldás? Mikor fog beállani az autonómia megteremtésére a kormány szerint szükséges vallási béke? Addig nem fog beállani ez a béke, míg a békebontó egyházpolitikai javaslatok végképpen le nem tünnek a napirendről s ha esetleg törvénybe iktatnának, ki nem törültetnek törvénykönyveinkből. S ez mikor lesz? Azt senki sem tudja megmondani. A kormány tehát ismét ad graecas calendas halasztotta az autonomiát, a mi reánk nézve egy okkal több arra, hogy a liberális kormány teljes megsemmisitésére törekedjünk. Csak akkor lesz béke és nyugalom az országban, csak akkor lehet megteremteni az autonomiát.

Szóba került a bizottságban a *harmadik egyetem* kérdése is és erre nézve a telivér liberális *Hegedüs* Sándor azt mondta, hogy „jó ideig *se szellemi, se anyagi erőnk nincs* egy harmadik egyetem felállitására." A mire mi röviden csak annyit jegyzünk meg: Hegedüs talán nem is tudja, mily lesujtó kritikát gyakorolt e néhány szavával a liberális rendszer felett.

— — Se szellemi, se anyagi erőnk nincsen: ez a liberális rendszer.

BELFÖLD

— *Bizalom vezéreink iránt.*

A sz.-fejérvári alsó alesperességi kerület legutóbb tartott őszi koronáján Zichy Nándor és Esterházy Miklós Móric grófoknak a róm. kath. anyaszentegyház igaz ügyének védelmezésében kifejtett kitartó munkásságukért egyhangulag bizalmat szavazott s nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy hozzájuk üdvözlő feliratot intéz.

— **Az országgyülés feloszlása.** Nagy érdeklődést keltett kedden a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén a belügyminiszternek Pázmándy Dénes interpellációjára adott azon válasza, hogy „az országgyülésnek *közel* feloszlatása soha sem *volt* a kormány szándékában." Hiszen nem is azt mondtuk, hogy holnap vagy holnapután fog az országgyülés feloszlattatni, mi csak azt mondtuk és mondjuk ma is, hogy az országgyülés még a télen fel fog oszlattatni. És hogy ez meg fog történni, azt a belügyminiszter is elismerte, midőn csak azt mondta hogy az országgyülés *közel* feloszlatása nem *volt* a kormány szándékában.

— **A körmendi mandátam.** A körmendi választókerület függetlenségi párti választói megirigyelték felső-eőri elvtársaik diesőségét, szegreakasztották elveiket, felcsaptak kormánypártiaknak s a megcsontosodott kormánypártiakkal együtt nagy lelkesedéssel Eötvös Loránt báró kulturminisztert kiáltották ki képviselőjelöltnek. De lángoló lelkesedésőket csakhamar gyász követte, mert Eötvös br. a mai napig sem jelentette ki, hogy a jelöltséget elfogadja s egyáltalában nem is haj-

TÁRCA.

A Hajnal Józsi felesége.

— A „Fejérmegyei Napló" eredeti tárcája. —

Irta: **Auer István.**

I.

Szép volt és fiatal. Hitves volt és anya. Nagyon szeretett, azért halt meg olyan korán.

* * *

Verőfényes, édes boldogság volt osztályrésze. Ő volt egyike a legszebb, legkedvesebb lányoknak a faluban. Nem nevelték kényesnek, pedig tellett volna. Dalos természetű, fájdalom és öröm iránt nagyon fogékony, gyöngéd kis cseléd volt.

Mikor aztán megjött a virágfakadás ideje és a szivében kikelet támadt, férjhez ment. Az ura szép szál, erős ember lett, aki nagyon szerette őt. Szinte a tenyerén hordta és leste minden mozdulatát, minden vágyát.

Telt, mult az idő, hárman voltak már, azután négyen és az asszonyka boldogsága minden nappal nagyobb lett. És ő szerette a boldogságát, mohón szivta magába, mint a mező virágai az édes harmatot. Alig tudott betelni vele. A barátnői mind a hány, irigyei voltak. Gyermekei nőttek, szépen fejlődtek; boldogságát az anyai büszkeség is növelte.

A folytonos derü egy cseppet sem megszakitva öt esztendeig tartott. Öt év alatt pedig mi minden megváltozik egy faluban!

Ő már anya volt, mikor a Kálozi Imre lánykája, az Eszter még iskolába járt. Tizennégy évvel szégyelt többet iskolába menni, hát odaadta az apja idegenbe cselédnek. Ugyis olyan furcsa, azt mondták: sehonnai familia volt a Kálozi Imre familiája, hát csak hadd menjen a faluból az Eszter. Jobb is lenne, ha vissza se jönne többet . . .

Szabadon ment öt év előtt, és mikor öt év leteltével visszajött, senki se állott az utjába. Hej, hogy megbámulták, mikor mint egy dáma egyszerre csak otthon termett. A nénómasszonyok el sem akarták hinni, hogy ez az Eszter, a Kálozi Imre Eszter lánya legyen. Hogy megszépült, milyen fényesen-kényesen járt és hogy csillogott a szeme liliom homloka alatt, rózsaorcái fölött! A javaemberekneк is megdobbant a szivük láttára.

— Hehe, lányom, hát te vagy a sehonnai Kálozi Imre lánya? He-he-he, elbujhatnak mellőled a hatókrös szomszédaim lányai mind. He-he-he!

El is bujtak mind. A legénység rájuk se hederitett. A vasárnapi litánia után valamennyiük Eszterért törte magát, hogy vele táncolhasson. Eszter nem is kérette magát. Táncolt, duhajkodott, sört is ivott, ha valaki megkinálta. A jó lányok szerényen meghuzták magukat és csöndben álmélkodtak a merész sehonnai fölött . . .

Azelőtt ugy vélekedtek, hogy a Hajnal Józsi felesége a Boriska a legszebb fehérszemű a faluban, de „hióta ez az Eszter hazajött, maga Hajnal Józsi is szebbnek találta őt, mint a feleségét. És ha más fiatal férjek és apák ott tudtak maradni Eszter kedveért a koresmában, Hajnal Józsi sem vette magától rossz néven, ha a rendesnél későbben talált hazamenni. Egyszer ő maga is megtáncoltatta. Az erős daliás ember tetszett Eszternek. Raffinált teremtés lett belőle idegenben. Csak „látogatóba" jött haza hogy azután megint elmenjen oda, ahonnan jött, de a látogatás sokáig tartott. Egész télen át odahaza maradt. Facér lett, semmit sem dolgozott, mégis szépen megélt.

Még erősen járta a fagy meg a hó s a fonókban sugdosni kezdtek az emberek. Regéket mondtak el egymásnak egy lányról, aki nagy városban volt, de onnan rosszasága miatt távoznia kellett. Most meg itthon bolondit valakit, akinek már benőhetett volna a fejelágya. Szép felesége, gyerekei vannak, talán nemsokára jön a harmadik is . . .

Az ég elváltozott, borus, félelmes lett. Egy szerető hitves boldogsága forgott kockán, két gyermek apja volt veszélyben. Elmult a tél. Hajnal Józsi családja tavaszszal megszaporodott. Nem bánta, nem is örült neki. Szántani, vetni kellett volna, béreseire bizta. Felesége, ha szerét ejthette, hozzá simult, könyörgött, hizelgett neki, kérte, ne térjen le a jó utról, neölje meg őt és gyermekeit. — Hajnal Józsi megunta a csöndes boldogságot, szenvedély, vad, szivet mérgező szenvedély elkábitotta, a romlás utjára sodorta. Eszter tudta a módját annak, miképen kell a vért forrongásba, az agyat őrületre hozni. És amikor Hajnal Józsi egy-egy átdőzsölt éjszaka után hazatért, feleségét a megvetett ágy szélén ülve, szótlanul, halványan találta. Talán sirt, talán imádkozott, a gyermekeit meg az urát siratta — de nem aludt.

II.

— Sohse láttam még ilyen kedviben.

— A vesztét érzi.

— Azt, azt . . .

— No nézzétek, milyen bolondokat mi-

00000564

landó a körmendi mandátum birtokába jutni. Körmendről jelentik, hogy az ottani ellenzék egyhangulag B a y Lajost kiáltotta ki jelöltül. B a y a jelöltséget elfogadta s megválasztatása bizonyosra vehető. Érdekes különben, hogy valamint Felső-Eőrött, úgy Körmende is református pásztor vezette a függetlenségieket a kormány táborába. Ha egyebet nem, annyit mindenesetre tanulhat az egész ország a felső-eőri és körmendi pártélet alakulásairól, hogy ma a kormány az, a ki az országot erőszakosan két táborra szakitja: Konzervativ táborra és liberális táborra.

— **Uj katholikus kör.** A belügyminiszter az *ipolysági katholikus kör* alapszabályait f. évi 86.166. sz. alatt a bemutatási záradékkal ellátta. Melegen üdvözöljük az uj kath. kört és kivánjuk, hogy müködése mennél áldásosabb gyümölcsöket teremjen.

— **„Szelid óvás.“** A „Pol. Korr.„ legujabban a következő jól meghizott *kacsát* bocsátotta világgá: „A kormány arra fog törekedni, hogy az egyházpolitikai javaslatok szentesitése után helyreálljon az országban a társadalmi békesség. Erre a célra fog szolgálni a püspökök magatartása is, a kik be fogják érni azzal, hogy *szelid óvást* tesznek közzé az egyházpolitikai javaslatok ellen.“

KÜLFÖLD.

— **Ausztria.** Mig a mi liberális kormányunk minduntalan rést üt a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényen, addig Ausztriában Wurmbrand gróf kereskedelmi miniszter egy javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely támaszkodva az érdekeltek kivánságára a vasárnapi munkaszünet k i t e r j e s z t é s é t statuálja s főleg a kereskedőknél az üzletek nyitvatartásának idejét szoritja meg.

— **A polgári házasságnak** Németországban való életbeléptetéséről érdekes adatokat találunk a „Revue des deux Mondes“ egyik utóbbi füzetében. Az életbeléptetés a Kulturkampf idejében, 1874-ben történt. Megtorlás gyanánt alkalmazták a katholikusokkal szemben és fájt, hogy nem vonhatták ki hatása alól a protestáns egyházat sem. Bismarck bevallotta, hogy nem szivesen és nagy belső küzdelem után határozta el magát arra, hogy e rendszabályt a császárnak ajánlja, a ki szintén erős küzdelem után tudta csak hozzájárulását megadni.

— **Belgium.** A pótválasztások még legvérmesebb várakozásainkat is fölülmulták. a mennyiben a már megválasztott 77 katholikus mellé még 27 uj mandátum csatlakozott, ugy hogy a kath. párt most 104 tagból áll, mig a mult országgyülésnek csak 102 kath. képviselője volt. A liberálisok az uj országgyülésen csak 19-en, a szocialisták és radikálisok csak 29-en vannak, és minthogy a kamara összessen 152 képviselőből áll, a katholikusok többsége 56 szavazatot tesz ki. Ezen száraz számadatok uj bizonyitékát szolgáltatják annak, hogy a belga liberálisok ugyszólván megsemmisültek, mert 19 szavazatukkal nem gyakorolhatnak semminemü befolyást a törvényhozásra. A katholikusok teljes győzelmét Brüsszel döntötte el, melynek eddig liberális kézben volt 18 mandátuma most 13.000-nyi szavazattöbbséggel a katholikusoké lett. Hogy az antikatholikus pártok milyen gyöngék, kitetszik a brüsszeli pótválasztásból, melynek alkalmával a szocialisták többnyire a liberális jelöltekre szavaztak s ennek daczára sem tudtak győzni. A liberális sajtó Belgiumban és Belgiumon kivül iszonyuan dühöng s dühében a szocialista párt keletkezésével a katholikusokat vádolja, holott történelmileg bebizonyitott tény, hogy a szocializmus logikus következménye a liberalizmusnak. A szabadkőmives liberálisok keservesen siratják a liberális párt megsemmisülését s azt jósolgatják, hogy a szocialisták majd épen ugy megfogják törni a katholikusokat, amint a katholikusok most megtörték a liberálisokat. Nohát, a katholikusok szerencsésen végeztek a liberálisokkal, majd fognak végezni a szocialdemokratákkal is. Hogy de Burlet miniszterelnök a pótválasztáson megbukott, az nem baj. De Burlet bukása csak egy ember bukása, a rendszer nem bukott meg és folytatni fogja a győzelmes harcot a vallás, trón, haza és társadalomfelforgató elemek ellen, legyenek ezek akár liberálisok, akár szocialisták, akár anarchisták.

— **A haldokló cár.** III. Sándor cár még mindig vivódik a halállal. Állapotában vasárnap óta javulás észlelhető ugyan, de környezete nem kételkedik többé a betegség szomoru kimenetele fölött. A világ figyelme most a cár és a cárovics között oszlik meg. Egy londoni lapnak jelentik Szt.-Pétervárról, hogy szombat óta az összes állami okmányokat a cárevics irta alá. Alice hesszeni hercegnő, a trónörökös menyasszonya tegnapelőtt este Livadiába érkezett s azonnal a cárhoz s a cárnéhoz ment.

LEGUJABB.

— **A képviselőház pénzügyi bizottsága** tegnap folytatta és befejezte a vallás- és közoktatásügyi tárca jövő évi költségvetésének tárgyalását. Érdekes csak a vitának vége volt, a mikor P á z m á n d y Dénes az „egyházi célok“ tételénél arra kérte a miniszterek, hogy *a vallás- és tanulmány alap jószágai bérbeadásánál lehetőleg kerülje a politikai terén müködő férfiakat* (nem célzás akart-e ez lenni Percel Dezsőre, kivel a kultuszminisztérium a nyáron a Szt-ágotai uradalon bérlete ügyében alkudozott? Szerk.) — E ö t v ö s br. miniszter kijelentette, hogy mindig a legtöbbet ajánló kapta a bérletet. Ezután letárgyalták és elfogadták a földmüvelésügyi tárcát is. A rövid vita folyamán F e s t e t i c h gr. miniszter előadta bizony sovány programját s a mezőgazdasági rendszer megváltoztatását helyezte kilátásba.

TÁVIRATOK.

Az erdélyi kath. status.

Kolozsvár, okt. 25. (Ered. táv.) Az erdélyi róm. kath. státus tegnapi közgyülésén Jósika Samu br. lemondott a világi elnökségről. Heves vita után, melyben Tódor József, Győrffy Gyula és Ugron Gábor, sőt még a püspök is elitélték Jósika brnak a liberális egyházpolitika mellett elfoglalt álláspontját, a közgyülés 61 szavazattal 57 ellenében nem fogadta el Jósika lemondását.

Schwarc Gyula mandátuma

Sopron, okt. 25. (Ered táv.) A Schwarc Gyula kényszeritett lemondása következtében árvaságra jutott zurányi kerület liberális választói tegnap P u l s z k y Ágostont, a vallás és közügyi miniszter államtitkárát kiáltották ki képviselőjelöltnek. Az antiliberális ellenzék is mozog és jóllehet Pulszky megválasztása a rendelkezési alap segélyével biztosra vehető, erős akciót fejt ki Pulszky ellen.

A haldokló cár.

Darmstadt, okt. 24. A hesszeni udvarhoz ma érkezett livadiai távirat szerint a cár állapotában oly rosszabbodás állott be, hogy minden pillanatban várják a katasztrófát.

Szt. Pétervár, okt 25 (Ered táv.) M i k l ó s nagyherceg trónörökös és A l i c e heszeni hercegnő esküvője tegnap délután ment végbe a cár betegágya előtt.

Előkészületek a kath. nagygyülésre.

Mire e sorok napvilágot látnak, a nagyválasztmány tagjai már kezükbe vették a vasárnapi ülésre való meghivóikat. Ezeknek száma, daczára annak, hogy a vidékről és helyből is csak a legnagyobb körültekintéssel választattak meg a tagok, mégis meghaladja az ötszázat. A főgimnázium diszterme tehát vasárnap délelőtt 11 órakor igen mozgalmas képet fog nyujtani.

A notabilitások közül már eddig is többen bejelentették az elnökségnél megjelenésüket. A választmányi gyülés tárgyát egyedül az előkészitő-bizottság által javasolt programm megállapitása fogja képezni ős

---

vel avval a sehonnaival. Azt mondom én, nem jó vége lesz. Megveri az Isten.

— Megverte azt már. Elvette a józan eszit.

A koresma udvara telis-tele volt mulatókkal. Alig fértek el benne. A konyhajtó elől elhordták a leanderoket, lepusztitották a virágállványt, hogy helye legyen a szorongó népnek. Vasárnap délután volt. A szomszédok szájról-szájra adták, hogy Hajnal Józsi megint olyan mulatásba kapott, a mit érdemes megnézni. És akadt olyan jószivü néne, aki elmondta a feleségének is.

— Boriska szentem, de meg is vert téged az a jó Isten! Öreg vagyok már, de olyan embert, mint a te urad, még nem láttak a szemeim.

Boriska még jobban elsápadt, pedig már ugyis olyan volt az arcája, mint a hó. Ráfüggesztette szemeit az öreg pletykaasszonyra és ugy kérte, ugy könyörgött neki, hogy ne bántsa, ne gyötörje, hiszen ugyis tudja, hogy az ura megint megtévedt. De majd csak visszatér hozzá, aki legjobban szereti az egész világon.

— Visszatér? Szegény lányom, de vak vagy te. Hiszen most is kék a szemed alja a veréstől. Az isten verje meg . . .

Boriska szemeit aláfutotta a köny. Két kis fiacskáját betuszkolta a szomszédszobába, hogy ne lássák az ő könnyeit és ne hallják az apjuk fejére szórt átkot. A kicsikék megijedtek a néne haragos arcától és egymáshoz simulva, reszketve álltak odaát az asztal mellé.

— Verje meg az Isten! ismételte a néne résztvevő haraggal.

A szegény asszonyka ráborult az asztalra. Nem birt válaszolni, fel sem tudott emelkedni — ura védelmére. Szive szakadásig megtelt keserüséggel. Tehetetlenül kellett végighallgatnia asszonynénje beszédét, melynek minden szava mint éles tőr nyilalt szivébe . . .

— Rá se néz többet lányom. Előbb-utóbb ugyis az akasztófán szárad meg . . .

Mondta az öreg asszony és távozott.

Az ajtócsattanásra Boriska fölijedt. A bölcsőben szunnyadó kicsike álmában megzavartatva sirni kezdett, de a mint megpillantotta hozzásiető édes anyját, mosolygósra vált az arca. Gömbölyü karocskáit ölelésre tárta ki és mintha tündéri álmairól akarna mesélni, gügyögött az ő érthetetlen nyelvén.

— Ártatlan kis Boriskám! zokogta halkan a szenvedő asszonyka és fölemelte a csepp jószágot. Megölelte és békén elviselte, hogy az apró ujjacskáival végig-végig majszoljon az arcán és lesimogassa alápergő könnyeit.

Aztán nem sirt többet. Átment a másik szobába. A kicsikét odaadta nagyobbik fiacskájának és mosolygott. Mosolygott azon, ami hirtelenül, ötletszerüen megfordult a fejében.

A szekrény legelrejtetteb fiókját huzta ki. Előszedte menyasszonyi ruháját. Könnyen reáfért, hiszen egy évnek annyi keserve alatt úgy lefogyott, hogy a szép ruha igazitást sem kivánt. Igy, igy fog odaállni ura elé, mint nem is olyan régen, hat év előtt az oltárnal, mikor a boldogság sejtelmével mondták ki, hogy holtomiglan-holtodiglan.

(Vége köv.)

00000565

ennek végleges szövegezése tárgyában az előkészitő-bizottság szombaton, f. hó 22-én a kath. legényegylet helyiségében még egy ülest tart.

*

Az *előkészitő-bizottság* névsora a következő:

Id. Almássy Ferenc, Bardon József, Berregi György, Bonitz Ferenc, Fröschl József, Gremsperger István, Kalocsay Alán, H. Kiss Mihály, Kostyelik Ferenc, Kováts István, Lánger János, Lauschmann József, dr. Major Ferenc, Marschall Nándor, Miller József, Papp Ádám, Peék Gyula, Rózsa Ferenc, Say Ferenc, dr. Say Viktor, ifj. Stoltzenberger Ferenc, dr. Szabady József, vásárhelyi Szabó György, Szegfü Ignác, Szentiványi Károly, Tamás Vilmos, Tóth Arthur.

*

Az előkészitő-bizottság tágjain kivül még *a következő székesfejérvári polgárok tartoznak a 200-as nagybizotiságba:*

Antal Antal, Almási János, Ámbach József, id. Almásy Ferenc, ifj. Almásy Ferenc, Almásy József, Antal József, id. Ackermann József, Antal János, Arany András, Antal Ferenc, Alovics Ferenc, Ács Ferenc, Ács András.

Bardon József, Bódai István, Bernáth Ignác, Bebesi János, Borsos Imre, Bódai József, Bernáth József, foki Balogh Ferenc, Berregi György, Belák András, Bebesi György, Berregi József, Beiner Károly, Bakány István, Berghammer József.

Csáder Ferenc, Csóri István, Csikász József, Czövek Károly,

Deim József, Dénes István, Dreven Márton, Deák Pál.

Einhirn István, Id. Einhirn István.

Fröschl György, Fiál József, Flaskár József, Franyó Károly, Fábián István, Fogl Alajos, Fekete Imre, Fekete István, id. Fekete József, ifj. Fröschl József, Fröschl József, ifj. Fister János, Fister József, Farkas Mihály, Füzi Márton, Frosch Ignác, Fülei István. Fekete Ferenc, Flaskár Ferenc.

Galambos Károly, Gyurkovics Alajos, Gabrovics Mihály, Gulig István, Gaál József, Gaál István, Gaál Ferenc, Gerdán Mihály, GallerJózsef, Gyurcsik Márton.

Hellensteiner Imre, Csur. Horváth János, Horváth Imre, Hirtling József, Hanner József, Hanner János, Hofmann Ferenc, Horváth Mihály, csur. Horváth György, Helmstreid Károly, Horváth Lajos, Horváth Ferenc, Herder Alajos, Horváth György, Halasi János, Horváth Ferenc, Hirtling Pál, Husvéth József, Hortolányi Ferenc, Hortolányi János, Héjj Imre, Héjj József, Horváth Mihály, Horváth Mihály, peresztegi Horváth István.

Jungvirt Simon, Jungbluth Antal, Janovits Ferenc, Jankovits József, Jankovits András.

Katerinka János, Boda Kovács István, Kunszt András, Körösi Mihály, ifj. Körösi János, Kolonics Ferenc, Király János, Kovács János, Kovács János Szentes, Krizsán Imre, Kovács Imre, Kostyelik Ferenc, Komáromi János, Knitlhoffer György, Knitlhoffer Károly, Kovács Ferenc, Kiss István, Kozuba István, Király János, Kéri Mihály, Király István, Keszei Mihály, Kusovics Pál, Keresztes Jakab Károly, Küü János, Kovács József, Káldi Ferenc, Kozula István, Kiss József, Kiss Mihály, Király János, Kéri Mihály, Kovács Ignác, Kósa Ferenc, Kiss József. ifj. Kálmán József, Knitlhoffer Ferenc Knitlhoffer József, Boda Kovács István, Kocsis Imre, Kálmán Ferenc, Kovács János, Knitlhoffer János.

Liszits István, Langmár István, Léser Ferenc, Lanzerich János, Lakos Ignác, Lakos Antal, Lukácsi Antal, Luttor Ferenc, Léhner Mihály, Léhner József, Léhner János, Léhner István, Lerf Ignác, Lehner József, Lehner József, Lichtneckert Antal, Liszi János, Link István, Lits Ferenc, Liszi István, Langmár István Lőke István, Lencsés Ferenc, Langer János, Lasits István.

Meizer József, Id. Meizer Istváa, Marschal Nándor, Mészáros Ferenc, Maron István, Maron József, Meizer András, Magó Károly, Miller József, Maron Imre, Mann József, Máhr József, Mészáros József, Mészáros István, Mészáros Imre, Mayer János, Matusek István, Maár Ferenc, H. Mészáros István, Mihályi Imre, Mészáros Imre, Mészáros Imre (közép), Molnár József, Molnár János, id. Miller József, Metykó Pál, Meizer József.

Németh Mihály, Noficzer Károly, Noficzer István, Námessy Ferenc, Neprosszel István, csákberényi Nagy Mihály, lovasberényi Nagy György, Németh György, ágotai Nagy István, csákberényi Nagy János, Noficzer János, Nemes Ferenc, Német István, Németh György, peresztegi Nagy József, Nagy János, ifj. peresztegi Nagy János, csákberényi Nagy János, peresztegi Nagy György, csákberényi Nagy György, Nagy István, Nyakas János, peresztegi Nagy József, peresztegi Nagy István, Nyikos András, Német István.

Orbán Ferenc, Orsonics Mihály.

Pausch Ráfael, Plesztner Péter, Patai János, Pálinkás József, Parti Ferenc, Cser. Palkovics Imre, Pap Ignác, Pap Imre, Pap Ferenc, Pap Ádám, Pap Mihály, Paulisz István, Pallag József, Petőcz Imre, Petőcz János, Pálinkás József, Pajor Horváth György, Polgár Antal, Peidl József, Pénzes József, Polczer József, Pap János, Pap János, Pintér István, Pintér József, Pintér Ignácz, Pap József (fodor), Pap János, Pap György.

Ránez István, id. Rózsa Ferenc, Rámai István, Rainiss Mátyás, Radács János, Riegler József, Radics György. ifj. Radics János, Rákos Ferenc, Richter József, Rakács Lajos.

Streit Ferenc, Sólyomi Lajos, Szakál Ferenc, Stolczenberger József, Szilasy József, Sütő György, Szabó Mihály, Sorecz József, Szakmári József, Sziksz Lőrincz, vásárhelyi Szabó György, Szilasi Ignácz, Sziksz József, Szabó András Bakos, Szilasy Imre, Szakál János, Szegfü József, Szalai János, Szabó Sándor, Szabó Ferenc, Szőke István, Szőllősy Ferenc, Szigli József, Szabó András, Schweghardt Mátyás, Schafhauser Károly, Szabó Ferenc, Szlavik Zsigmond, Szögyény Marich Géza, dr. Say Viktor, Szombat György, Szalay János, Stermeczky Imre, Siki Gábor, Schweighardt Mátyás, ifj. Stolczenberger Ferenc, Szabó Pál, Szlabon Ferenc, Szeitl Mihály, Sziksz András, Szilasy János, Szabó János.

Tremkó József, Tóth Ferenc, Tomán József, Tóth István, Toma Károly, Tungler József, Tóth Mihály, Tüske István, Tüske Ferenc, Tilinger János, Tőke Pál, Tőke Mihály, Tőke József, Tőke András, Tőke Mihály, Tőke András, Tőke József.

Viniczay Pál, Vig Imre, Vig István, Virág István, Végh József, Veizenfeld János, Vásárhelyi Szabó György, Vida Dezső, Viniczai Pál, Viniczai Andor, Veiher György, Valentovich Mihály, Veisz János, Volfgruber Ferenc, Varga István, Viniczai György, Valichora Károly, Vig István, Vayer György, Vagner József, Vig József, Vincz András, Viniczai Mihály, Varga János, Vincz Ignác, Viniczai Ferenc.

Zámbó János, Zimmermann János, Zsigmond Pál, Zsigmond György.

Városi és vidéki hirek.

— **József főhercegék Budapesten** A főhercegi család hétfőn délelőtt is a fővárosban időzött. József Ágoston főherceg délelőtt nyolc órakor látogatást tett a királynál és csaknem fél óráig időzött a a királyi palotában. Tiz óra körül Klotild főhercegasszony leányával, Mária Dorottya főhercegnővel, valamint József Ágoston és László főhercegekkel az aganes-kiállitást nézte meg a vigadóban. Különönös figyelemmel nézték meg Andrássy gróf és Ratibor hercegektől kiállitott agancsokat, de dicsérőleg nyilatkoztak az egész kiállitásról. A kiállitásról a városligetben kiállitott Feszty-féle körképhez hajtattak, a hol mintegy félóráig időztek. Egy órakor a család József főherceggel együtt, a kit egész délelőtt a honvédség ügyei foglaltak el, Kelenföldre kocsizott, a honnan, László főherceg kivételével, a gyorsvonattal Alcsuthra utaztak.

— **Egyház megyei hirek.** Dr. Szalay Hubert áldozárt, Zichy Ráfael gróf nevelőjét, a megyéspüspök a helybeli szemináriumban a filozofia nyilvános rendes tanárává nevezte ki. Az uj tanár már megkezdte előadásait és heti három órában tárgyalja a bölcsészetet aquinói Sz. Tamás rendszerében. — Dr. Steiner Fülöp megyés püspök a Havelka Antal lemondása folytán megüresedett abai plébániára Angyal Ferenc belvárosi káplánt küldte ki ideiglenes adminiszrátornak.

— **Adomány.** Zichy Pál Ferenc gróf az ujonan épült sarbogárdi templom költségeire 50 frtot adományozott.

— **Elkezelt adópénzek.** Dunapentelén 1893. évi ápril hó 30-án tartott képviselő testületi gyülés kezdete előtt az adóbehajtásokról lévén szó, Bekenye János községi képviselő és pénztáros azt állitotta, hogy Nagy István a lakosokat a rendes időben való adófizetéstől lebeszéli azon cimen, hogy a község halasztásért folyamodott. Nagy István ezt tagadta s szemére vetette Bekenyének, hogy azon időből, a midőn ő községi végrehajtó volt, végrehajtási illetményeiről még most sem számolt le, hanem azokat elkezelte. Nagy Istvánt a székesfejérvári törvényszék ezért a tegnap tartott végtárgyalás alkalmával a büntető törvénykönyv 258. és 260. §-a alapján 10 frt fő és 5 frt mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén pedig egy-egy napi fogházra itélte. Ugy a vádlott, a kit Nagy Ignác ügyvéd védett, mint a kir ügyész fellebbezett.

— **Titokzatos ügyet** tárgyalt tegnap a székesfejérvári törvényszék. Heiszler Ferencné szül. Hermann Zsuzsanna vorebi születésü ez évi február 1-én a fővárosi rendőrségnél férje ellen panaszt emelt, hogy az őt késsel üldözte s csak egyik lakója közbelépésének köszönheti, hogy le nem szurta. Panaszában előadta ugyanakkor, hogy férje több alkalommal emlitette, miszerint a Vereben azelőtt 10 évvel felakasztva talált Lantai Antal kóresmárost ő tette el láb alól. Heiszler Ferenc az eszközölt kihallgatások során következetesen azt vallotta, hogy igaz, miszerint a Vereben 1883. julius hó 9-én reggel felakasztva talált Lantai Antal hulláját — melyen a boncolási jegyzőkönyv szerint fulladási halált konstatáltak, — Lantai Antalné és Heiszler Ferencné segélyével ő akasztotta fel a koresma söntésének egy lécére, de annak megölését illetve megfojtását Lantai Antalné és az ő neje t. i. Heiszler Ferencné eszközölték és hogy Lantai Antalné, felszólitására ő csak akkor ment be a szobába hol Lantai Antal feküdt, midőn az a nyakán hurkolt kötéllel már megfojtva és halva volt. Ez ügyben tegnap volt a kir. sz.-fejérvári törvényszéknél a végtárgyalás, melynek folyamán Lantai Antalné, ki férje halála után Laczkó Gergelyhez ment férjhez, tagadta, hogy első férje megölésében legcsekélyebb része volna. Férje öngyilkosságot követett el, maga akasztván fel magát a söntés lécére. Heiszler Ferencné szintén mindent tagadott s a megölést férje és Lantai Antalnéra igyekezett háritani. Lantai Antalnét még az a körülmény is terheli, hogy iszákos férjével rossz viszonyban élt s hogy szabadulni igyekezett, továbbá hogy Heiszler Ferencnének a cselekmény elkövetése előtt pénzt és ruhát adott, a melyekért, hogy más szolgálatot teljesitett volna, nem igazoltatik. Minthogy azonban a végtárgyalás folyamán a gyilkosság tényo nem volt teljesen megállapitható, még kevésbbé az, hogy a gyilkosságot Lantai Antalné, Heisler

00000566

Ferenc és ennek neje követték volna el, a törvényszék mindhárom vádlottat felmentette. A kir ügyész ez ellen fellebbezett.

— **Eljegyzés.** Helfer Pál lovasberényi gazdtiszt jegyet váltott Matisz Vilma kisasszonynyal, Matisz Lajos székesfejérvári magánzó leányával.

— **Letartóztatás.** A Reichard Mór kárára elkövetett betöréses-rablás egyik valószinü tettesét Grünhut Lajos komáromi ékszerész személyében letartóztatták s átadták a győri kir. ügyészségnek. A másik tettest Seidel Lajos főkapitány még nyomozza.

— **Rátóton vagyunk-e?** Nemrég irtuk meg az uj-utcai lámpátlan lámpa-duc szomoru históriáját. Panasz és kérelem volt az, s az illetékes hatóság nem is hagyta figyelmen kivül a dolgot, a mennyiben a lámpátlan lámpaducot szakértői bölcseséggel helyéről eltetette s a szemközt levő Huszarek-féle ház elé állittatta — természetesen lámpa nélkül. Jó felkiáltó jel ez városunkban, legalább ha valaki neki megy, eszébe jut, hogy Székesfejérvárott van, a hol tapogatódzni kell, ha csak a hold nem küldi le halvány sugarait, mert biz a lámpák nem sok világosságot szolgáltatnak. Efféle lámpahiányban szenved a kert-utca is, na de biztat a remény, hogy nemsokára, ha lámpa nem is, legalább lámpaduc lesz elég az árokparton.

— **Esküvő.** Szkornyák Mátyás november 11-én délelőtt vezeti oltár elé a székesegyházban Visnyovszky Teréz kisasszonyt, Visnyovszky József székesfejérvári polgár leányát.

— **Az igazság érdekében** hűségesen teljesitvén journalisztikai kötelességünket, tudomásul vesszük a főispán ur sajtóorganuma hasábjaiból, hogy Reichard Mór fűtrafikus szombaton este nem akarta Zelei Imre helybeli lakost, főszerkesztőt és virilistát egyéni becsületében megsérteni és hogy Zelei Imre az általunk már leirt jelenet után is ajánlotta magát Reichard Mórnak további jóindulatába. Mivelhogy de gustibus non est disputandum és mert mi nem vagyunk arra hivatva, hogy megvizsgáljuk a sziveket és veséket, ennélfogva Reichard Mór ur és Zelei Imre magánügyének tekintjük annak elbirálását és végleges megállapitását, vajjon sértést képez-e bizonyos emberekre nézve, ha másvalaki boltjából, vagy lakásából kikomplimentirozza olyan szavak kiséretében, melyeket hiába keresünk még a legliberálisabb illemtanokban is. Hogy pedig egészen tisztán lehessen e szavakat megérteni, kijelentjük, hogy mi a Reichard Mór üzlete előtt szombaton lejátszódott jelenetnek lapunk legutóbbi számában közölt leirását elejétől végig fentartjuk, annál is inkább, mert olyan szem és fültanuktól hallottuk a jelenet leirását, mely tanuk szavahihetőségében egy percig sem kételkedünk, lévén a tanuk között az érdekelt felek egyike is, a ki lapunk egyik munkatársa s még néhány uriember előtt beszélte el a már többször emlitett kellemetlen jelenetet. Hogy Reichard Mór ur és Zelei Imre elintézték a köztük fenforgott „lovagias" ügyet, azt tudomásul vesszük ugyan, de privátügynek tartjuk, mely a nagyközönséget cseppet sem érdekli.

— **Másodvirágzás.** Nemcsak a politikában fordult elő sok rendkivüliség, hanem, ugy látszik, a természet is megváltoztatja ősi rendjét. A gyümöles-utcai Gebhard-féle kertben ugyanis a vadgesztenye fák ujra virágoznak. A nép jóslata szerint ez hosszu őszt jelent.

— **Népesedési mozgalom** Székesfejérvárott 1894 okt. 14-től 21-ig 21 gyermek született, köztük 17 fi, 4 nő, a kik közül törvényes 16 fi, 4 nő, törvénytelen 1 fi. Meghalt 13 ember, köztük 4 fi, 9 nő. A gyermekek száma 9, a felnőtteké 4. Mint halálok szerepel ránggörcs, bélhurut, veleszületett gyengeség 2, — 2, tüdővész, méhrák, csonthártyalob, és vizbe fulás 1 — 1 esetben, gyógykezelés alatt volt egy kivételével mind a 13. A város népesedése örvendetesen halad, a mennyiben a születettek száma jóval fölülmulja a megholtak számát A város népessége okt. 21-én 29.988 lélekre rugott.

— **Gyilkos testvér.** Addig ivott Derecskei István rácalmási lakos két fivérével és Sütő Ferenc rokonával, mig végre mind a négyen elvesztették józan állapotukat és ennélfogva csakhamar összevesztek. Birokra került a dolog s Derecskei Istvánt félholtra verték. Dr. Vajda Kálmán Derecskei István sérüléseit halálosoknak nyilvánitá. A haldokló vallomása még nincs nyilvánosságra hozva, a három gyilkos azonban már a d.-adonyi járásbiróság börtönében ül.

— **Tolvaj iparoslegény.** Krausz Gyula Dobos Imre szabadbattyáni iparosnál dolgozott. A minapában Dobos becsukva szobája ajtaját, eltávozott s ezen idő alatt Krausz álkulcsesal gazdája lakásába hatolt s az ott talált 13 frttal és saját munkakönyvvével ugy elment, hogy máig sem találták meg.

— **Pótlovazás.** A Polgárdin f. hó 18-án megejtett pótlovazás eredménytelenül végződött, mert a bizottság az elővezetett 20—25 ló közül egyet sem vett meg.

— **Hatóság elleni erőszak.** Zigler József ettyeki lakost, a ki Kreutz György éjjeli őrt f. évi aug. 20-án, midőn ez őt csendháboritás miatt megintette megütötte, a székesfejérvári törvényszék tegnap hatóság ellen elkövetett vétség miatt 15 napi fogházra itélte. Ugy a vádlott, mint a kir. ügyész felebbezett.

Különfélék.

— **A Budapesti Katholikus Kör közgyülése.** A Budapesti Katholikus Kör V. rendes közgyülését f. évi október hó 30-án kedden, d. u. 5 órakor fogja megtartani a kör disztermében (Koronaherceg-utca 17. sz. I. em.), melyre a kör tagjai tisztelettel meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1893. évi zárszámadások. 4. A számvizsgálók jelentése. 5. Az 1894. évi költségelőirányzat. 6. A számvizsgálók kiegészitése. 7. A választmány kiegészitése. 8. Elnökválasztás. 9. Alelnökválasztás. 10. Inditványok. Budapest, 1894. évi október hó 15-én. Esterházy Miklós Mórie gr. elnök.

— **A hol az anyakönyvekbe sajtot takarnak.** Az anyakönyvet vezető plébánosok tudvalevőleg az anyakönyvről másodlatot tartoznak készitení s ezt a városi, illetőleg megyei levéltárba megőrzés végett beküldeni. Hogy történhetett az tehát, hogy — mint a M. A. keceli levelezője irja — megőrzés végett beküldött anyakönyvek a szegszárdi és zombori sajtos boltokba kerültek? Vagy a nemes vármegye jeles közegei eladják font számra, mint haszontalan papirt az anyakönyvi másodlatokat?

— **Sok az egyetemi hallgató.** A budapesti tudomány-egyetemen még most sem fejezték be a beirásokat, mert a katonai szolgálatot teljesitő hallgatók csak most jutnak abba a helyzetbe, hogy tanulmányaikat folytathassák. Annyi azonban már bizonyos, hogy a budapesti tudomány-egyetemnek még nem volt annyi hallgatója, mint amennyi van ebben az esztendőben. Eddig 3800-an iratkoztak be s ezek közül 2500 a jogász. A tudományos pályára készülő ifjuság ilyen megszapodrodása ismét aktuálissá teszi azt a kérdést, hogy a központi egyetem épületét minél előbb alakitsák át. Hanem azért nem kell harmadik egyetem!

— **A sommás eljárás.** Azt kell hinnünk, hogy a sommás eljárásról szóló törvény még sem lép életbe november elsején. Erre vall az a tény, hogy az egyes törvényszékek még máig sem kapták meg az uj eljárásban használandó nyomtatványokat és számos vidéki járásbiróságnál még a vezetőbirói állás sines betöltve.

Irodalom és Művészet.

— **A Magyar Földmives.** Ezen v. Balogh Lajos által szerkesztett gazdászati szaklap f. évi szept.-okt. füzete a martonvásári gazdasági kiállitással foglalkozik. Méltatja a kiállitást, közli a kitüntetett kiállitók nevsorát és tartalmazza a kiállitás alkalmával tartott szakelőadásokat. A folyóirat előfizetési ára egész évre 1 frt.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat. A „Fejérmegyei Napló" 83. számában a hirek rovatában „Nagy botrányt okozott" cim alatt közölt hirre jogosult válaszomat a következőkben teszem közzé:

Én magyar, várpalotai születésü polgár vagyok, ki hosszabb időn Bécsben voltam mint önálló és ezen kivül a legelőkelőbb szeszüzletekben mint ezek vezetője. Ezek mintájára berendezni kivántam itt is üzletemet, a hol a fősulyt nem a kábító és bóditó, hanem erőben gyarapitó italokra kivántam fektetni. Ezért meleg thea kimérést is folytatok, de ezen italnak a köznépnél a megkedveltetése még csak kezdetleges s mig ezt teljesen meghonositom, nem mellőzhetem az egyébb szeszes italok kimérését is, mivel ezek nélkül üzletem üres, kongó maradna és nem tudnám sem családomat eltartani, sem polgári kötelességeimet teljesiteni. Éppen ezen célom, a bóditó italok kiküszöbölése zuditott ellenem az itteni pálinkás butyikok tulajdonosait, kik, hogy engem a térről leszoritsanak, semmi aljasságtól nem riadnak vissza s igy a szomszédomban levő üzlet-tulajdonosok maguk rendezik az én megrontásomra célzó botrányokat, melyek eredményétől reménylik az én elriasztásomat, vagy jogomtóli mefosztásomat. De én célom tisztaságának tudatában küzdök a létért és az igazságért s az alkapitány ur gyors itélete ellen alapos fellebbezéssel élteem.

Mély tisztelettel

Knöpfelmacher Zsigmond.

*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Közgazdaság.

— **Vámvisszaélések.** A „Hazánk" ezen cim alatt igen érdekes és a kormányt a legnagyobb mértékben kompromittáló adatokat közöl azon tényre vonatkozólag, hogy a kormány egy szükebb érdekkör szolgálatában áll, mely szervezetet létesitett a gabonaárak lenyomására s a törvények kijátszására. Ezen adatok megdöbbentő világitást vetnek azon óriási hatalomra, melyet egy pár budapesti malom gyakorol az egész ország gabonaárai felett. E hatalmat csak a gabonapiac decentralizálása szüntetheti meg, de a kormány ebbe nem mehet bele, mert ezzel csak maga ellen zuditaná a nagyipart a nagytőkét, mely nélkül meg nem állhat és meg nem élhet. A „Hazánk" számos adat alapján konstatálva, hogy a budapesti gabona nagykereskedők nagy mennyiségü idegen gabonát tartanak raktáron, a nélkül, hogy ezért vámot fizetnének, a táviratok egész sorozatát közli, melyekből kiviláglik, hogy több száz uszálhajón készülnek a budapesti nagy malmok számára romániai gabonát behozni. Ez természetesen csökkenti nemcsak a magyar gabona árát, hanem, minthogy a romániai buza minőségre nézve jóval mögötte áll a magyar buzának, a magyar liszt jóminőségót és renommeját. De mit törödik az efféle *csekélységekkel* a magyar kormány?

— **A mezögazdaságról és mezőrendőrségről** szóló törvény nov. 1-én lép életbe, mert Festetich gróf földmivelésügyi miniszter a végrehajtási rendelet elkészitésével siotett, hogy legalább azt mondhassa valamikor, hogy az ő miniszterszége alatt is lépett életbe egy törvény.

— **Állatjárvány.** Káloz községben a sertések közt járványszerüleg fellépett a sertésorbánc, minek következtében a hatóság elrendelte a zárlatot.

— **Fejérmegyei buza a budapesti gabonapiacon.** A budapesti gabonapiacon eladatott okt. 22-én: 650 mm. 80 k. 6·77½ frt, 1200 mm. 79 k. 6·70 frt, 300 mm. 79·5 k. 6·67 frt, 200 mm. 79. 6.67 frt. — Okt. 23-án: 1000 mm. 79·5 k. 6·70 frt, 800 mm. 79 k. 6·60 frt, 300 mm. 79,5 k. 6.69 frt, mind 3 hóra.

00000567

Coax (Pirszén)

I-ső rendü minőségben kapható métermázsánként

1 frt 80 krért

Bernstein és Káldor cég

tüzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kivánatra a szállitás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhetők.

Megrendelések elfogadtatnak az irodában *pulotai ut* 74. sz. Telephon 51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina k. a. dohánytőzsdéjében Kossuth-utca.

Vasuti uj menetrend!

Ervényes 1894. évi szept. hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat. Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul Székesfehérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 óra 25 perczkor indul Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

TUDÓSITÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KŐNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR 1-ŐS SZÁM,

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemü

könyvnyomdai munkák

fölvétetnek és igen olcsó áron tisztán készittetnek.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejérvárott.